

”De rører ved én og bliver sure, når man afviser dem”: Ny undersøgelse belyser sexismen og seksuelt krænkende adfærd blandt københavnske lærere

Klap bagi, sjofle vittigheder og lumre tilbud hører ikke hjemme i personalerummet. Alligevel har én ud af ti lærere i København været udsat for seksuelt grænseoverskridende adfærd på deres arbejdsplads indenfor de seneste tre år. Det viser en ny spørgeskemaundersøgelse fra KLFnet.dk.

Tema | Af: Karna Bunk-Jensen og Jan Klint Poulsen 30. november 2020

Illustration: Lisbet Fredslund.

I en temaserie vil KLFnet i den kommende tid sætte fokus på sexismen og seksuelle krænkelse blandt de københavnske lærere.

”Til fester er der altid bestemte mænd, som drikker for meget og bliver meget nærgående, hvor de rører ved én og bliver sure, når man afviser dem. Engang fik min kvindelige kollega kylet to sko i nakken, fordi hun ikke ville danse med en ældre, fuld kollega.”

Sådan lyder bare én ud af mere end hundrede anonyme beretninger, som KLFnet har modtaget i forbindelse med en netop afviklet spørgeskemaundersøgelse om sexisme og seksuelt grænseoverskridende adfærd blandt lærerne i den københavnske folkeskole og på de private grundskoler.

Af undersøgelsen, der er foretaget blandt medlemmerne af Københavns Lærerforening, fremgår det, at 11 procent af de adspurgte medlemmer har været udsat for seksuelt grænseoverskridende adfærd på deres arbejdsplads indenfor de seneste tre år. Adfærd, der spænder fra seksuelt ladede vittigheder til uønskede befamlinger og sms'er med lummert indhold.

I undersøgelsen svarer hver femte lærer, at de har overhørt samtaler blandt kolleger inden for de seneste tre år, som de fandt seksuelt grænseoverskridende.

”En mandlig kollega sad og udbredte sig om sin erobring af en faglig leder. Det grænseoverskridende var, at han fortalte, at man godt kunne mærke, at hun havde født børn, og det blev fortalt i sådan en tøjhø-tone. Det var virkelig nedværdigende.”

Kommentar fra spørgeskemaundersøgelsen.

At så mange medlemmer af Københavns Lærerforening kan tilslutte sig den stadig voksende MeToo-bevægelse er noget, der bør tages seriøst, mener Københavns Lærerforenings formand Lars Sørensen, da KLFnet forelægger ham undersøgelsens resultater.

”Det er jo alt for mange, og selvom jeg ikke tror på, at vi sådan fuldstændigt kan undgå det, gør det i hvert fald, at det er et område, som vi bliver nødt til at tage rigtigt alvorligt og arbejde med,” siger han.

Ung og udsat

”Jeg har oplevet grænseoverskridende adfærd til fester på min arbejdsplads mellem en ældre, ansat mand og unge, nyansatte kvinder. Det har medført,

at man på min arbejdsplads advarer mod at komme for tæt på den pågældende person, når han har indtaget alkohol.”

Sådan lyder endnu én af de anonyme besvarelser på KLFnets spørgeskemaundersøgelse, og citatet matcher statistikken, der peger på, at det især er de yngre lærere, som står for skud, når det gælder seksuelt grænseoverskridende adfærd på arbejdspladsen. Faktisk svarer hver femte lærer under 29 år, at de oplever at blive udsat for seksuelt grænseoverskridende adfærd på deres arbejdsplads.

”Min mandlige kollega har fortalt min teammakker, at mit outfit skriger efter hans pik, og at han forestiller sig mit ansigt smurt ind i sæd.”

Kommentar fra spørgeskemaundersøgelsen.

”Jeg havde jo godt på fornemmelsen, at resultaterne ville være markant anderledes blandt den yngre gruppe af lærere. Det her kan vi jo simpelthen ikke leve med. Og det godt være, at det i høj grad er de yngre medarbejdere, som oplever den her seksuelt grænseoverskridende adfærd, men det er også noget, der sker for de ældre kolleger. Vi er simpelthen nødt til at få lavet nogle etiske standarder for, hvordan vi omgås hinanden på arbejdspladsen,” siger han og tilføjer:

”Nu skal vi have diskuteret det her i vores bestyrelse, så vi får en politik for, hvordan vi handler på området, og så skal vi også snakke med vores tillids- og arbejdsmiljørepræsentanter ude på skolerne.”

Føler sig ikke rustet

En skole, der allerede nu handler, er Amager Fælled Skole. Her har medarbejderne på eget initiativ nedsat en arbejdsgruppe, der skal forsøge at udvikle en handleplan mod sexisme. For selvom skolens arbejdsmiljørepræsentant har grebet ind i de krænkelsessager, der har været gennem tiden, er det ikke ensbetydende med, at han har følt sig rustet til det.

”Det tekniske personale havde optaget en video af mig uden mit vidende, mens jeg spiste en slikkepind i spisepausen. De fik efterfølgende en kollega til at sætte porno-agtig musik på den, og viste den til hele personalet til en fredagsbar. De mente det som en joke. Jeg synes, det var ubehageligt.”

Kommentar fra spørgeskemaundersøgelsen.

”Nej, det har jeg ikke følt mig rustet til at håndtere. Det er også derfor, det nu er blevet taget op i MED på vores skole, så vi kan finde ud af, hvad vi reelt kan gøre for at stoppe sådan noget her. For vi har jo en sorg- og kriseplan, der træder i kraft, så snart der sker noget på skolen, og går brandalarmen, så står vi alle sammen på vores faste pladser. Men går nogen til ledelsen og fortæller, at der har været seksuelt krænkende adfærd, hvilken plan hiver man så op fra skuffen, og hvordan agerer man? Der savner vi klare retningslinjer,” forklarer arbejdsmiljørepræsentant på Amager Fælled Skole, Simon Rehfeld.

”Kvinder eller kvalitet”

18 procent af de adspurgte medlemmer oplyser, at de på deres arbejdsplads inden for de seneste tre år har oplevet at få fortalt sjofle eller sexistiske vittigheder, der gjorde dem utilpas.

”Min mandlige afdelingsleder sagde for sjov på et teammøde, at man måtte vælge mellem kvinder eller kvalitet. Jeg sad som eneste kvinde sammen med ni mænd. Jeg havde dengang kun været ansat på skolen i et par måneder, var helt nyuddannet lærer og den yngste i teamet,” skriver en anden af undersøgelsens deltagere anonymt.

”I forbindelse med barsel, spontan abort og graviditetsgener er jeg blevet omtalt som ”besværlig” og lignende. Min leder siger også ligeud, at han kigger på, hvem i den ’fødedygtige alder’ der drikker alkohol ved selskabelige arrangementer.”

Kommentar fra spørgeskemaundersøgelsen.

Men bare fordi noget er sagt "for sjov", er det langt fra sikkert, at det opfattes sådan, fortæller Simon Rehfeld, som også på sin egen arbejdsplads oplever, hvordan tonen efter en lang dag under pres kan blive temmelig bramfri. Han er dog ikke parat til at opgive den løssluppenhed, som han mener, at der fortsat skal være plads til i personalerummet;

"Det er jo også der, man får pusterum og kan sige nogle af de ting, som man lidt brænder inde med, så det har man jo heller ikke lyst til at give køb på."

Hvor går grænsen?

I kontrast til undersøgelsens øvrige resultater mener kun 3 procent af de adspurgte medlemmer, at de inden for de seneste tre år har opført sig på en måde, der kan opfattes som seksuelt grænseoverskridende, mens 11 procent svarer "ved ikke".

"Kvindelig kollega tog hånden ned i mine bukser og nussede mig på numsen."

Kommentar fra spørgeskemaundersøgelsen.

"Og det er jo lige præcis den problemstilling, vi står i," siger Simon Rehfeld og uddyber:

"Hvis man bad os alle sammen hver især skrive ned på et stykke papir, hvor grænsen går, så tror jeg, at man ville få nogle meget, meget forskellige bud. For dét, der for mig kan være sjov og ballade, kan for en anden være dybt grænseoverskridende, og det ved vi først, når vi har talt om det – når vi tør at være åbne omkring det."

Om undersøgelsen

Denne artikel og resultaterne, der præsenteres i den, er baseret på en spørgeskemaundersøgelse foretaget af KLFnet i perioden 22. til 29. oktober 2020. I undersøgelsen spørges der ind til medlemmernes oplevelser med sexismen og seksuelt grænseoverskridende adfærd på deres arbejdsplads indenfor de seneste tre år. Spørgeskemaet er udsendt blandt 3562 medlemmer af Københavns Lærerforening, hvoraf 1054 har bidraget med besvarelser, svarende til en svarprocent på 30 procent.

I den kommende periode vil KLFnet udgive en række artikler og en podcast om undersøgelsens resultater.